การประเมินผล

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาชับแกงไก่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดลพบุรี

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(สำนักงาน กปร.)

คำนำ

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี ได้ถือกำเนิดจากการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ได้มีหนังสือขอพระราชทานพระมหากรุณาให้ทรงรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ บ้านลำน้ำเขียว ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าซัยบาดาล ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นต้นแบบในการดูแลรักษาป่าโดยชุมชน และเป็นเครือข่ายในการดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้อย่างยั่งยืน

คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ได้สนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการฯ มาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มโครงการฯ ในปี 2555 จนถึงปัจจุบัน โครงการฯ มีผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และมีความก้าวหน้าตามลำดับ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จึงเห็นสมควรที่จะได้มีการประเมินผลโครงการฯ เพื่อที่จะได้ทราบถึงผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในลักษณะของข้อมูลเชิงวิชาการ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของสำนักงาน กปร. จะต้องทำหน้าที่ในการสืบสาน รักษา ต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามพระบรมราโชวาทในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติตลอดไป

การประเมินผลในครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จังหวัดลพบุรี สำนักโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมป่าไม้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลพบุรี สำนักงานชลประทานที่ 10 กรมชลประทาน ที่ได้สนับสนุนเจ้าหน้าที่และอำนวยความสะดวก ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลและสถานที่ในการจัดสัมภาษณ์เจ้าอาวาสวัดป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ผู้นำชุมชน และประชาชนในช่วงของการปฏิบัติงานประเมินผลเป็นอย่างดี ส่งผลให้การประเมินผลครั้งนี้ได้รับข้อมูลที่

เป็นประโยชน์ครบถ้วน นอกจากนี้ยังได้การสนับสนุนและแรงใจจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทุกคนที่ร่วมให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการประเมินผลโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริจนสามารถดำเนินการสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์

สำนักงาน กปร. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารการประเมินผลโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานพัฒนาและขยายผลที่ยั่งยืนต่อประชาชน ชุมชน และประเทศชาติ อีกทั้งจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
ธันวาคม 2560

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี

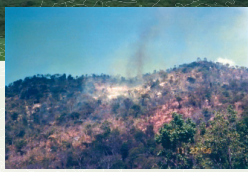

สภาพปัญหา

พื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชัยบาดาล มีพื้นที่ 3,027 ไร่ ซึ่งราษฎรบ้านลำน้ำเขียวได้ร่วมกันดูแลอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าเป็นระยะเวลานาน ปัจจุบันป่ามีสภาพสมบูรณ์ในด้านความหลากหลายทางชีวภาพ มีสัตว์ป่าหายาก นกนานาชนิด และอุดมไปด้วยพืชสมุนไพร ราษฎรได้อาศัยป่าแห่งนี้ ในการดำรงชีวิตด้วยการหาของป่า รวมทั้งเป็นแหล่งพืชสมุนไพร ยาพื้นบ้าน และไม้ใช้สอยของหมู่บ้าน แต่เนื่องจากพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ตั้งอยู่ระหว่างตะเข็บแนวรอยต่อของจังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรีและจังหวัดนครราชสีมา มีความเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม การดูแลรักษาป่าเป็นไปด้วยความยากลำบาก และอยู่ห่างไกลจากหน่วยงาน ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง มีการแอบลักลอบเข้าไปตัดต้นไม้ในป่า และล่าสัตว์ในเวลากลางคืน

ความเป็นมา

เขาซับแกงไก่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชัยบาดาล ท้องที่หมู่ที่ 5 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี สภาพพื้นที่เป็นภูเขาหินปูน ยอดสูงสุดสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 693 เมตร พื้นที่บางส่วนลาดชันมาก มีที่ราบบริเวณชายเขา เป็นพื้นที่โครงการอนุรักษ์และพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 3,027 ไร่ (รวมเนื้อที่วัดป่าชุมชนด้วย) สภาพป่าไม้เป็นป่าเบญจพรรณ พันธุ์ไม้เด่น เช่น มะค่าโมง ประดู่ป่า จิ้วป่า มะกอกป่า ไผ่รวก ไทร จันทน์ผา จันทร์หนู ปรงชนิดต่าง ๆ และพืชสมุนไพร อีกทั้งเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าหายาก เช่น เลียงผา หมีควาย สุนัขจิ้งจอก ลิงกัง เม่น อีเห็น หมูป่า และนกนานาชนิด รวมถึงเป็นป่าต้นน้ำลำธารที่ไหลลงสู่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี ราษฎรในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากพื้นป่าแห่งนี้ในลักษณะเป็นแหล่งอาหาร เก็บหาของป่า และเป็นไม้ฟืน ไม้ใช้สอยในครัวเรือน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งน้ำซับเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคให้แก่ราษฎรในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ราษฎรตระหนักถึงความสำคัญของ ทรัพยากรป่าไม้ที่ให้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย จึงได้ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่ป่าเขาซับแกงไก่ และพร้อมใจกันขอพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อจะได้มีหน่วยงานของทางราชการเข้าไปดูแลและบริหาร จัดการพื้นที่ อย่างใกล้ชิดร่วมกับราษฎร เพื่อคงสภาพ

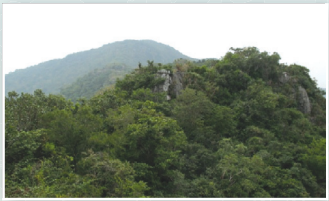

พื้นที่และป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยน้อมนำแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชุมชน เพื่อให้บังเกิดความยั่งยืนตลอดไป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม รับพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ได้มีหนังสือขอพระราชทานพระมหากรุณาขอให้ทรงรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ บ้านลำน้ำเขียว ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชัยบาดาล ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นต้นแบบในการดูแลรักษาป่าโดยชุมชนและเป็นเครือข่ายในการดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ (ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รล 0008.2/21750 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2555)

อนึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชกระแสเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ ความว่า ***สำนักงาน กปร. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและราษฎรในพื้นที่เตรียมแนวทางปฏิบัติในการดูแลพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ไว้แล้วอย่างไรหรือไม่ ถึงแม้กรมป่าไม้จะยินดีสนับสนุนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู แต่ควรจะมีหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงาน กปร. ไปร่วมดูแลด้วย โดยอาจจะไปเป็นประจำทุกเดือนโดยสม่ำเสมอ เพื่อจะได้เป็นต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้อย่างแท้จริง***

(ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการที่ รล 0008.2/17809 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2554)

สปร.
เลขที่ 5996
รับวันที่ 28 ส.ค. 55

สำนักงาน กปร.
เลขที่ 3109
รับวันที่ 28 ส.ค. 55
เวลา.....

ที่ รล ๐๐๐๘.๒/๒๑๗๕๐

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

สป.ปกิจ.
เลขที่ 1990
รับวันที่ 24 ส.ค. 55
เวลา.....

สปก./
เลขรับ 1685
วันที่ 27 ส.ค. 55
เวลา.....

เรื่อง ขอพระราชทานพระมหากรุณาให้ทรงรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน กปร. ที่ กร ๐๐๐๒/๑๒๔ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งผลการดำเนินการสนองพระราชกระแส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กรณี องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ขอพระราชทานพระมหากรุณาให้ทรงรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ บ้านลำน้ำเขียว หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาน้อย ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อรักษาและฟื้นฟูสภาพป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ ซึ่งประสบปัญหาการบุกรุกทำลายป่าและสัตว์ป่า ว่า สำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันประชุมหารือและกำหนดรายละเอียดแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกระแส ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับโครงการพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรัลธาดา กรรณสูต)
ที่ปรึกษาสำนักราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ราชเลขาธิการ

กองโครงการสัมพันธ์
โทร. ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๖ (นายกรภัค คณา)
โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๔
เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

3

ลปร.
เลขที่ 5370
รับวันที่ 29 พ.ย. 54

สำนักงานกฎ
เลขที่ 4544
รับวันที่ 23 พ.ย.

ที่ รล ๐๐๐๘.๒/๑๗๙๐๑

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอให้ทรงรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาชับแกงไก่ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน กปร. ที่ กร ๐๐๐๒/๒๓๗๗ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งผลการพิจารณากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ขอให้ทรงรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาชับแกงไก่ บ้านลำน้ำเขียว หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาน้อย ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ว่า ป่าชุมชนเขาชับแกงไก่มีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพ อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ตลอดจนกรมป่าไม้พร้อมให้การสนับสนุนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาชับแกงไก่ให้เกิดความยั่งยืน จึงเห็นสมควรรับพื้นที่ป่าชุมชนเขาชับแกงไก่ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้โดยชุมชนและเป็นเครือข่ายในการดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้แก่พื้นที่ป่าชุมชนโดยรอบ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว มีพระราชกระแสว่า สำนักงาน กปร. หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และราษฎรในพื้นที่ เตรียมแนวทางปฏิบัติในการดูแลพื้นที่ป่าชุมชนเขาชับแกงไก่ ไว้แล้วอย่างไรหรือไม่ ถึงแม้กรมป่าไม้จะยินดีสนับสนุนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู แต่ควรจะมีหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงาน กปร. ไปร่วมดูแลด้วย โดยอาจจะไปเป็นประจำทุกเดือนโดยสม่ำเสมอ เพื่อจะได้เป็นต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้อย่างแท้จริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการสนองพระราชกระแส และขอทราบแนวปฏิบัติในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทราบฝ่าละอองพระบาทต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรัลธาดา กรรณสูต)
ที่ปรึกษาสำนักราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ราชเลขาธิการ

กองโครงการสัมพันธ์
โทร./โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๔ (นายกรภัค คณา)
เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

สำนักราชเลขาธิการ
เลขรับที่ 10168
วันที่ 29 มิ.ย. 2553
เวลา 15.07

ที่ ลบ ๘๑๘๐๑/๓๓๙

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย
อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ๑๕๑๕๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กราบเรียน ราชเลขาธิการ

อ้างถึง หนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รถ ๐๐๐๕.๓/๘๔๐๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย

๑.	แผนที่ทางอากาศ ๑: ๕๐,๐๐๐	จำนวน ๑ ฉบับ
๒.	ภาพถ่ายทางอวกาศ (ดาวเทียม)	จำนวน ๒ ภาพ
๓.	ภาพถ่ายป่าเขาชุมชนเขาซับแกงไก่	จำนวน ๒ ชุด
๔.	ภาพถ่ายการประชุมของราษฎร	จำนวน ๑ ภาพ
๕.	บัญชีรายชื่อราษฎร	จำนวน ๑ ชุด
๖.	ภาพกิจกรรมปลูกป่า และภาพความหลากหลายทางชีวภาพ	จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ราษฎรบ้านลำน้ำเขียว หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ได้ร่วมกันดูแลอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าเขาซับแกงไก่เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าไชยบาดาล หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เนื้อที่ ๒,๐๐๐ ไร่ เป็นระยะเวลานานหลายปี ซึ่งในปัจจุบันนี้ป่ามีสภาพสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ มีสัตว์ป่าหายากหลายชนิด เช่น หมีควาย เลียงผา หมูป่า สุนัขจิ้งจอก ลิง ลิงลม เม่น อีเห็น ชะมด ไก่ป่า กระต่าย ป่า และกระรอกขาว เป็นต้น มีนกนานาชนิดมากกว่า ๑๕๐ ชนิด เช่น นกปรอดหัวจุก นกกางเขนดง ไก่ฟ้าพญาลอ นกขุนแผน นกแต้วแล้ว นกแซงแซวสวรรค์ นกเอี้ยงถ้ำ เป็นต้น และจุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชสมุนไพรมากกว่า ๒๐๐ ชนิด ราษฎรในหมู่บ้านได้อาศัยป่าแห่งนี้ดำรงชีวิตโดยการหาของป่านำไปเป็นอาหารได้แก่ หน่อไม้ ผักหวานป่า ผักปลัง กะทกรกป่า ผักตำลึง มะกอกป่า เห็ดต่างๆ เป็นแหล่งพืชสมุนไพรยาพื้นบ้านและไม้ใช้สอยของหมู่บ้าน แต่เนื่องจากพื้นที่ป่าเขาซับแกงไก่ตั้งอยู่ระหว่างตะเข็บแดนแนวรอยต่อของจังหวัดลพบุรีและจังหวัดสระบุรี จึงทำให้การดูแลรักษาเป็นไปด้วยความยากลำบาก และอยู่ห่างไกลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่มาก อีกทั้งยังอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านโดยเฉลี่ย ๑ ถึง ๔ กิโลเมตร ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง จึงมักจะมีบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาจากนอกพื้นที่แอบลักลอบเข้าไปตัดต้นไม้ในป่าชายเขาและล่าเลียงผาในเวลากลางคืน จากปัญหาดังกล่าวราษฎรบ้านลำน้ำเขียวจึงได้ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อหาทางแก้ไข ที่ประชุมมีมติโดยพร้อมเพรียงกัน ในการขอพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อจะได้มีหน่วยงานของทางราชการเข้าไปดูแลและบริหารจัดการพื้นที่อย่างใกล้ชิดร่วมกับราษฎรในหมู่บ้าน โดยขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อยเป็นผู้ดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การดูแลรักษาและฟื้นฟูป่าเขาซับแกงไก่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของต้นสายน้ำที่ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์อันเป็นเขื่อนในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ โดยจัดอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำสาขาลำสนธิ รหัส ๑๒๐๖ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนเพื่อให้มีสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของราษฎร ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยการอาศัยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ในการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยไม่ต้องทิ้งถิ่นฐานไปแสวงหางานทำยังถิ่นอื่น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านราชเลขาธิการโปรดนำความกราบบังคมทูลเพื่อขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณ ให้ป่าเขาซับแกงไก่ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เข้าอยู่ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้วย อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน และประเทศชาติสืบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสงี่ยม ฝ่าเพี้ยม)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย

สำนักปลัด อบต.เขาน้อย
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๓๖๗๘-๘๖๐๒

สำเนาถูกต้อง
ศิริพรรา ศรีอ่อน
วิทยากร ๖

สถานที่ตั้งโครงการ

- ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
- ทิศเหนือติดกับตำบลซับสมบูรณ์ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
- ทิศใต้ติดกับตำบลลำสมพุง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
- ทิศตะวันออกติดกับตำบลห้วยบง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
- ทิศตะวันตกติดกับตำบลซับตะเคียน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

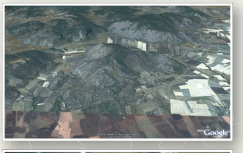

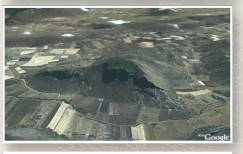

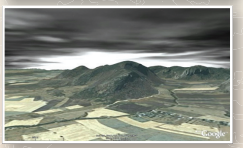

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อน้อมนำแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่เขาซับแกงไก่ให้มีความอุดมสมบูรณ์

2. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าบริเวณพื้นที่เขาซับแกงไก่และขยายผลสร้างเครือข่ายอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของแม่น้ำป่าสักตอนล่าง

3. เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วม

4. เป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสมุนไพรและเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าบริเวณเขาซับแกงไก่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นต้นแบบของการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารของลุ่มน้ำป่าสักตอนล่าง

2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและมีเครือข่ายในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลุ่มน้ำป่าสักตอนล่าง

3. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม

4. ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรรอบพื้นที่ป่า

หน่วยงานร่วมผิดชอบ

1. สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

2. จังหวัดลพบุรี

3. สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมป่าไม้

ติดต่อประสานงาน

1. หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่
   08 3713 1482
2. ประธานป่าชุมชนเขาซับแกงไก่
   นายจำลอง จิติรัศมี
   09 0814 6265

ผลการดำเนินงาน

1. การบริหารงาน

- การดำเนินงานบริเวณพื้นที่เขาซับแกงไก่ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ชุมชน และภาคเอกชน โดยมีการจัดตั้งองค์กรดำเนินงานในรูปคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริในปี 2555 ประกอบด้วย คณะกรรมการย่อยจำนวน 3 คณะ คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการป่าชุมชน ทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางบริหาร จัดทำแผนดำเนินงาน และขับเคลื่อนแผนการปฏิบัติ ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการขยายผลสร้างเครือข่ายอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของแม่น้ำป่าสักตอนล่างอีกด้วย

- ดำเนินการปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ จำนวน 25 ไร่ เพื่อรักษาระบบนิเวศต้นน้ำ

- เพาะชำกล้าไม้มีค่า จำนวน 30,000 กล้า (ปี 2555-2559) อาทิ จันทน์ผา มะเกลือ พญามือเหล็ก มะยมเงิน มะยมทอง มะค่าโมง แคสันติสุข โมกราชินี เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรม โดยแจกจ่ายแก่ราษฎรนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง

- จัดทำแนวป้องกันไฟป่าและแนวเขตป่า ระยะทาง 20 กิโลเมตร เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันรักษาป่า

- ฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และสร้างเครือข่ายอาสาสมัครฯ

ปีละ 1 รุ่น ๆ ละ 50 คน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันรักษาป่า (ตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา)

- ฝึกอบรมเยาวชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปีละ 1 รุ่น รุ่นละ 50 คน เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ตั้งแต่ปี 2558)

2. การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่า (สิ่งแวดล้อม)

- ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ มะค่าโมง สะเดา ฝาง ไผ่รวก ไผ่ซางหม่น เพื่อเป็นพืชอาหาร และสำหรับเป็นไม้ใช้ประโยชน์ ไม้เศรษฐกิจของราษฎรในพื้นที่ รวมถึงช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นดิน และเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ อีกด้วย

- ปี 2555-2559 ดำเนินการก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร (Check Dam) ประเภท ฝายถาวร จำนวน 1 แห่ง ฝายกึ่งถาวร จำนวน 42 แห่ง และฝายผสมผสาน จำนวน 10 แห่ง เพื่อรักษาความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่า

ภาพก่อนมีโครงการ

ภาพหลังมีโครงการ

3. คุณภาพชีวิต

- ปลูกป่าธนาคารอาหารชุมชน ปีละ 50 ไร่ เริ่มตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา เช่น ไผ่รวก ไผ่ซางหม่น สะเดา มะม่วงป่า แค ฝาง มะขามเปรี้ยว เสี้ยวดอกขาว ขี้เหล็ก เพื่อเป็นพืชอาหารในชุมชน ช่วยลดรายจ่ายและสามารถนำไปแปรรูปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

- ส่งเสริมการแปรรูปและใช้ประโยชน์จากสมุนไพร เช่น ขมิ้นชัน ว่านชักมดลูก (นางคำ) กระชายดำ ชุมเห็ด ยอ บอระเพ็ด ลูกใต้ใบ เป็นต้น เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน

- สาธิตการปลูกมะนาวนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์ ช่วยลดรายจ่ายค่าอาหารในครัวเรือน

- ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพผลิตน้ำยาอเนกประสงค์เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพูสระผม น้ำยาปรับผ้านุ่ม โดยใช้สมุนไพรจากป่าชุมชน เช่น อัญชัน มะกรูด พญามือเหล็ก เป็นส่วนประกอบ นับเป็นการสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชนอีกทางหนึ่ง

4. แหล่งท่องเที่ยว

- ปี 2555 จัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ ระยะทาง 1,600 เมตร และจัดทำจุดสื่อความหมายธรรมชาติ จำนวน 5 แห่ง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่น ปัจจุบันมีผู้สนใจเรียนรู้พื้นที่ป่าซับแกงไก่อย่างต่อเนื่อง ปีละประมาณ 400-500 คน

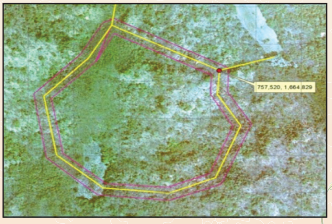

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าเขาซับแกงไก่ จำนวน 3,027 ไร่ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้มีความอุดมสมบูรณ์ตามแนวพระราชดำริ ปัญหาไฟไหม้ป่าลดน้อยลงอย่างมาก มีแหล่งน้ำทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ดินในพื้นที่การเกษตรมีคุณภาพดีขึ้น ราษฎรสามารถใช้พื้นที่ในการทำเกษตรผสมผสานได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

- ป่าไม้เพิ่มขึ้น จากเดิมที่มีไม่กี่ชนิด ปัจจุบันมีพันธุ์ไม้กว่า 300 ชนิด เช่น จันทน์ผา จันทน์แดง จันทน์หนู ปรงยักษ์ งิ้วป่า พญามือเหล็ก พระเจ้าห้าพระองค์ รางจืด ว่านงาช้าง กล้วยไม้กะเรกะร่อน เป็นต้น สัตว์ป่าเพิ่มขึ้น เช่น เลียงผา หมีควาย ลิงลม สุนัขจิ้งจอก หมูหริ่ง ชะมด พังพอน ตัวนิ่ม เม่น ค้างคาว เป็นต้น นกเพิ่มชนิดจากเดิม ปัจจุบันมีมากกว่า 160 ชนิด เช่น นกกะรางหัวขวาน นกเอี้ยงถ้ำ นกปรอดเหลืองหัวจุก นกแซวสวรรค์ นกขุนแผน ไก่ฟ้าพญาลอ เป็นต้น พืชอาหารป่าเพิ่มขึ้น อาทิ เห็ด หอยหอม หน่อไม้ ฯลฯ

- การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน วัด ภาครัฐ มีการบูรณาการทำงานในลักษณะ 3 ประสาน ระหว่าง บ้าน - วัด - ราชการ ตามแนวพระราชดำริ ***"บวร"*** ส่งผลให้การพัฒนาและการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าดำเนินการอย่างต่อเนื่องและก่อเกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างเกื้อกูล

- โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ ฯ เป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับเยาวชนและผู้สนใจด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วม ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่น โดยมีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติความยาว 1,600 เมตร มีแหล่งเรียนรู้ทั้งพืชป่าและสัตว์ป่า มีถ้ำและพืชชั้นบนชั้นล่าง ให้เรียนรู้อย่างครบวงจร ที่สามารถพลิกฟื้นป่าเขาหินปูนให้คืนจากความแห้งแล้งมาสู่ความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้นแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่เยาวชน และหมู่บ้านอื่นได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงมีความรู้และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพิ่มมากขึ้น

ตาน้ำซับ

ทางเดินศึกษาธรรมชาติ...เขาซับแกงไก่
ข้อมูล
เส้นทาง
เส้นทางมีความยาวประมาณ 1.6 กิโลเมตร เป็นทางเดินขึ้นเขามีความลาดชันในช่วงแรก มีหินโผล่ในบางช่วงของเส้นทาง
ศักยภาพ
เป็นป่าพื้นปุ่ม มีพรรณไม้เด่น คือ จันลา ซึ่งจะพบได้ทั่วไปในพื้นที่ นอกจากนี้ยังสามารถพบ เลศินสุข และไมการาชินี ซึ่งเป็นพืชถิ่นเดียว พบเฉพาะในประเทศไทยตามบริเวณเขาหินปูน
จุดน่าสนใจ
ตลอดเส้นทางสามารถสังเกตการฟื้นตัวของสภาพป่า รอยเท้าเสือ และลักษณะทางธรณีต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีจุดที่น้ำสนใจอีกบ้าง ซึ่ก เช่น ถ้ำค้างคาว มาทับช้อน และจันลาถ้ำ เป็นต้น
แผนที่
ระยะทางและความชัน

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าเขาซับแกงไก่
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรี
สำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมป่าไม้

- ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่เป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสมุนไพรกว่า 300 ชนิด รวมทั้งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่หลากหลาย อาทิ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นกกว่า 160 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ หอย แมลงจำนวนมาก ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากป่า เพื่อการยังชีพ และเป็นรายได้จากการนำผลผลิตจากป่า ทั้งพืชสมุนไพร สัตว์ต่างๆ มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ อาทิ งานประดิษฐ์จากเมล็ดไม้ป่าและเปลือกหอย ตลอดจนการแปรรูปสมุนไพรเพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่าย เป็นรายได้เสริมได้อีกด้วย

ผลจากการประเมินผลโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยกองติดตามประเมินผล ได้ทำการประเมินผลโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ในปี 2560 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลผลิต (output) ของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการซึ่งประกอบด้วยผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) ของการดำเนินงาน รวมถึงการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการ ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินผลโครงการฯ ในครั้งนี้มากำหนดแนวทางนโยบายในการดำเนินงานและจัดทำแผนงาน เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นต้นแบบในการพัฒนาป่าไม้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ยั่งยืน ต่อไป

การประเมินผลโครงการฯ ในครั้งนี้มีขอบเขตในการประเมินผล ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านเวลา ประเมินผลในช่วงเวลาการดำเนินงานโครงการฯ ระหว่างปี 2555-2559 2) ด้านพื้นที่ คือพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ ที่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าชัยบาดาลมีพื้นที่ 3,027 ไร่ บ้านลำน้ำเขียว หมู่ที่ 5 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี 3) ด้านประชากร ประกอบด้วย

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ

สำหรับวิธีการศึกษา เป็นการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลเอกสารและจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และราษฎรกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากนั้นทำการแปลผลข้อมูลและวิเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่โครงการ จำนวน 8 ราย ส่วนที่ 2 ผู้นำชุมชน จำนวน 6 ราย และส่วนที่ 3 ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จาก

โครงการฯ จำนวน 2 หมู่บ้านรอบพื้นที่โครงการฯ จำนวน 86 ราย ซึ่งเป็นตัวแทนจากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 430 ครัวเรือน

ผลจากการเก็บข้อมูลสรุปได้ว่า สภาพปัญหาก่อนเริ่มมีโครงการ ฯ นั้น พื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำลายเพื่อเปลี่ยนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ชาวบ้านในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ และขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตร และการคมนาคมไม่สะดวก

ผลจากการดำเนินโครงการฯ พบว่าหลังจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นับตั้งแต่ปี 2555 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ฯ ขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ส่งผลให้การดำเนินงานตั้งแต่ปี 2555 - ปัจจุบัน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกประการ ได้แก่ มีการน้อมนำแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้มี

ความอุดมสมบูรณ์ มีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และมีการขยายผลสร้างเครือข่ายอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของแม่น้ำป่าสักตอนล่าง รวมถึงเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วมและเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสมุนไพร ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ เพื่อการป้องกันและรักษาป่าให้มีความยั่งยืนตลอดไป

ผลสำเร็จในการดำเนินโครงการฯ ในส่วนของผลลัพธ์เห็นได้ชัดว่า ป่าอุดมสมบูรณ์ขึ้น โดยดูจากสภาพป่าที่มีความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้น ทั้งพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ และความชุ่มชื้นในพื้นที่ กล่าวคือ พันธุ์พืชกว่า 300 ชนิด สัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมกว่า 20 ชนิด นกกว่า 160 ชนิด ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าไปหาพืชอาหารและเก็บหาของป่าเป็นจำนวนมาก ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำซับธรรมชาติมีมากขึ้น และไม่มีการเกิดไฟไหม้ป่าในบริเวณพื้นที่ป่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการฯ มีหลายประการ กล่าวคือป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำ

เพิ่มขึ้น มีการส่งเสริมอาชีพ การปลูกจิตสำนึก สิ่งเหล่านี้ยังประโยชน์มาให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติคงอยู่สืบต่อไปยังลูกหลาน

สำหรับในการดำเนินงานโครงการฯ จากการลงพื้นที่พบปะพูดคุยกับชาวบ้าน พบว่า ความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มีมาก ชาวบ้านมีความร่วมมือและดูแลป่าอย่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น มีการแจ้งเรื่องราวต่างๆ ผ่านผู้นำชุมชน และมีแกนนำในการอาสาสมัครพิทักษ์ป่า จึงทำให้ป่าได้รับการปกป้องดูแลส่งผลให้มีสภาพป่าที่มีความสมบูรณ์ได้อย่างรวดเร็ว

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนพบว่า ภายหลังมีโครงการฯ การเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทางที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่พบว่า มีความร่วมมือกับโครงการฯ ทั้งการเข้าร่วมประชุม และการร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ ในการช่วยอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จ มีการร่วมกันจัดทำแผนงานกับทุกภาคส่วน และมีการบูรณาการร่วมกันในการประสานความร่วมมือ ทั้งในการวางแผนการปฏิบัติงานและการดำเนินกิจกรรม

ร่วมกันระหว่างวัดป่าชุมชน เจ้าหน้าที่โครงการฯ และผู้นำชุมชนในลักษณะ 3 ประสาน ตามแนวพระราชดำริ *"บวร"* ในการช่วยเหลือกัน ป้องกันดูแลรักษาป่า และการช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้ มีงานทำ เพื่อจะได้ไม่บุกรุกทำลายป่าและหาของป่าล่าสัตว์อย่างผิดวิธี มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ การเลี้ยงสัตว์ การเกษตร การส่งเสริมอาชีพเสริม เพื่อให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีมีรายได้ที่มั่นคงพอเพียงตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมั่นคง

ผลจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่พบว่า โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ฯ ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น มีทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ที่สมบูรณ์ขึ้น ทั้งนี้โดยประชาชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าโดยน้อมนำแนวพระราชดำริ ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง และการนำฝายชะลอความชุ่มชื้นตามแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในโครงการฯ ตลอดจนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ได้ส่งผลให้ประชาชนมีความมั่นคง ทั้งอาชีพ รายได้และเลิกบุกรุกป่า หันกลับมาทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ ซึ่งหากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จะทำให้ราษฎรมีความมั่นคงในชีวิตยิ่งขึ้น นอกจากนี้ประชาชนในพื้นที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจสานต่อพระราชดำริในการผลักดันให้พื้นที่แห่งนี้เป็นศูนย์เรียนรู้ในการอนุรักษ์และรักษาป่าที่ยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนและชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ได้เข้ามาเรียนรู้และนำความรู้แนวทางการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จจากพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนเขาซับแกงไก่ฯ แห่งนี้เป็นต้นแบบการพัฒนาที่สมบูรณ์แบบต่อไป

จัดทำโดย กองติดตามประเมินผล
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)
อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทร 0-2447-8500-6

http://www.rdpb.go.th